

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Den hvide sky

Citation: Hjortø, Knud: "Den hvide sky", i Hjortø, Knud: *Drømmen om kvinden*, 1928, s. 123.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_15-shoot-workid60967/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: *Drømmen om kvinden*

DEN HVIDE SKY

NED ad perronen kom en ung pige løbende med en stor håndkuffert i den ene hånd og en papæske i den anden; på en kroget lillefinger havde hun en lille pakke dinglede, og en lang, flad pakke havde hun klemt ind under den venstre arm. Hun var ganske ung, høj og kraftig og meget varm; også dagen selv var varm, af den slags, der ikke indbyder folk til at skynde sig. Men for den unge pige var der øjetsynligt nødvendighed. Et sted langt nede i toget blev et åbent vindue fyldt med en skov af arme, leende ansigter sås bag ved, og der blev råbt: Her er vi, Anna, skynd dig, toget er lige ved at gå. Den unge pige vendte sig efter stemmerne, satte i løb derned ad, og idet hun begyndte at stoppe ind af sine sager, sae hun lodde og så højt, at hele perronen kunde høre det: Det er såmænd godt, at man ikke skal giftes mere end een gang i sit liv.

Lidt fra hende stod en ung mand med et tænksomt ansigt og forlæste øjne, han målte den unge pige med et lægevidenskabeligt blik og sae hen for sig: Ja, hvem ved?

Den unge pige, der hidtil havde let, blev et øjeblik alvorlig og tilkastede, inden hun gik op i kupeen, den unge mand et kort blik, som han halvt åndsfraværende tog imod. Det var den første pil.

— — —

En usædvanlig doktordisputats, stod der i avisen, — fandt idag sted på universitetet. Emnet var en vis børnesygdom. Der var også et billede af præses, en endnu ganske ung mand med skarpe træk og et blik, der tænkstomt gled af til siden. Hans navn var Holsted.

Næste formiddag blev dr. Holsted ringet op af en dame, der bad ham komme og se til en lille dreng. Han spurte, hvad barnet fejlede, og om det var noget alvorligt. Stemmen svarede, at det kunde se alvorligt nok ud, men der var ikke nogen ængstelse at høre; stemmen var høj og lys og nærmest leende. Dr. Holsted lovede at komme og ringede af.

Den, der lukkede op, var en høj og kraftig, ung kvinde med et varmt ansigt og smilende øjne. Dr. Holsted betragtede hende med et halvt bevidst, lægevidenskabeligt blik, formodede, at det var fruene og gik uden videre forbi hende til en dør, som han antog for den, han skulde ind ad. Fruen, der et øjeblik var gået istå, skyndte sig hen og lukkede ham ind i soveværelset. I en lille seng lå en dreng på tre år. Undersøgelsen var ganske kort: De behøver ikke at ængste Dem, frue, sae han, — det er ikke kommet længere end til halsen, og når De holder ham i sengen en uge eller sådan, blir det ikke til mere end det samme. — Han rejste sig og gik mod døren: Jeg behøver ikke at komme igen, med mindre, tilføjede han med et smil, — De særlig skulde ønske det.

Nej, svarede fruene alvorlig, — når De ikke mener, det er nødvendigt. Må jeg ikke betale Dem med det samme? sae hun, da hun så ham gå hen mod entrédøren.

Dr. Holsted gik med ind i dagligstuen; fruene satte sig ved skrivebordet og tog penge op af en kasse. Derefter

betragtede hun doktoren, der uden interesse så sig om i værelset; han havde ikke forandret sig meget i de fire år, kun lidt mere markeret; hans ansigt var skarpt ligesom sikkert hans tanker. Men han iagttog ikke hende, han huskede hende vel ikke. — Det er min mand, sae hun pludselig og gav med pegefingerens kno et knald på et fotografi i ramme, der stod på skrivebordet.

Dr. Holsted nikkede; han havde aldrig før været ude for den art af præsentation og tog ikke under overvejelse, hvorvidt man i det tilfælde behøver at sige noget.

Idet hun rakte ham pengene, sae hun med et glad smil, som da hun lukkede entrédøren op: De blev jo dr. med. igår; jeg så det i avisen. Jeg ved ikke, om man må ønske Dem til lykke?

Han smilede og så for engangs skyld virkelig på hende, og hans øjne blev et par sekunder hængende ved hendes, men der skete ingenting; der foregik ikke nogen forandring i deres udtryk. — Tak, sae han så.

Ja, jeg kendte Dem godt efter billedet i avisen.

Hvordan, frue? spurte han.

Jeg mener, svarede hun brændende rød i sit store, lyse ansigt, — jeg kendte Dem straks fra billedet, da jeg lukkede op. — Doktor Holsted, føjede hun til, da han rejste sig for at gå, — jeg ved ikke, om det vilde være ubeskedent at spørge Dem, om De vil være vor huslæge. Men De er jo specialist, så måske De slet ikke —

Men doktor Holsted viste sig villig; han nævnte sine betingelser, og tre minutter efter stod han ude på trappen og sae farvel for sidste gang.

Farvel, doktor Holsted — ja, så kommer De altså alligevel igen, sae fruen med et smil, og et sidste blik.

Det var det andet skud.

— — —

Sig mig, doktor Holsted, hvad fejler egentlig min mand? Eller rettere sagt, fejler han i grunden noget?

Deres mand, fru Børresen, arbejder meget intensivt, og han føler sig undertiden træt, det er det hele.

Fru Børresen smilede spottende, mens hun spillede på skrivebordet med en lang fin papirkniv af sølv; spillet kunde følges et langt stykke op ad hendes blottede underarm: Træt, det ved jeg nok. Man kan godt, sae hun med et underfundigt smil — føle sig træt, uden at man derfor fejler noget.

Hendes smil tændte lys i et rum i doktor Holsteds sind, der før havde ligget i mørke; han svarede i samme tone: Det kan også andre end hr. Børresen tale med om.

Fruen lo åbenhjertigt. Hvad der før havde været et lille, svagt belyst rum, blev til dagklar stue, hvori to mennesker så og forstod hinanden. — Træt, gentog hun, — De må ikke glemme, at min mand i al sin træthed endnu har kræfter til at more sig ganske udmærket. Havde De ikke også selv det indtryk af ham, da De første gang blev præsenteret for ham?

Doktor Holsted sendte et smilende sideblik til et fotografi på skrivebordet og sae, idet han gjorde tegn i luften med en knoet pegefinger: Jeg havde ved den lejlighed ikke noget indtryk af hr. Børresen, men kun af en vis damekno.

Å, det er sandt, ja jeg husker det godt. Jeg troede ikke, De lagde mærke til den slags småting.

Å jo, jeg har senere flere gange måttet tænke på den første præsentation. — Men ved sig selv tænkte han:

Det er en ganske mærkelig tone, vi efterhånden er kommet ind i.

Fru Børresen rettede kniven imod ham og lod solen spille på den; den hårde solglans fra sølvet stod i modsætning til udtrykket i hendes øjne: Nu tænkte De noget om mig, doktor Holsted, men det giver jeg Dem lov til.

De er måske lige glad, fru Børresen.

Jeg er glad, doktor Holsted, jeg er aldeles ikke så blaseret, at jeg er lige glad. — Hun så ned på den flamrende stråle af sølv og sol, som der stod regnbuefarver om: Men skønt De husker så godt, så har De dog glemt vort første møde for, lad mig se, fem år siden.

Doktor Holsted så på knivspidsen med et uudgrundeligt udtryk og ventede tavs.

På banegården i Roskilde, hvor De sae de besindige ord til en ung pige: Hvem ved? Husker De det ikke?

Jeg husker det, fru Børresen.

Det var mig! De ser forresten ikke meget forbavset ud.

Det hører med til mit fag ikke at blive forbavset.

Jeg vidste ikke, at De sad her i noget fag.

Jo, om ikke i en læges, så i en vens. En kones mand kan undertiden blive forbavset, en kones ven bør aldrig blive det.

Å, hvad det angår, lo fru Børresen, — så har jeg aldrig sat min mand i forbavselse.

Endnu, føjede han til udfyldende.

Å, jeg tror ikke noget vil forbavse ham, der kommer fra mig. Men De sae altså ved den lejlighed: Hvem ved? Jeg havde sagt et eller andet forhastet, sådan som det hører en ung pige til, og De stod ved siden af og sae:

Hvem ved? som en vismand og en spåmand. Det gjorde et dybt indtryk på mig.

Var jeg en spåmand, fru Børresen? Nu blir jeg betænkelig.

Hvorfor det? Ja, i øjeblikket syntes jeg, det var rædsomt sagt, men tiden går jo, og hvad der var rædsomt, blir rimeligt. Jeg taler åbent med Dem, doktor Holsted.

Ja, det gør De, fru Børresen.

Hun kastede sølvkniven fra sig, slog sin store, smukke hånd fladt ned i skrivebordet og brast i latter: Hvis De nu havde tilføjet: og det glæder mig, at De udtaler Dem altid så blankt og skarpt.

Jeg synes, fru Børresen, jeg kan se på Deres øjne, at De ikke mener det, De dær siger, eller også, at De ikke er ked af det.

Hun bøjede sig en smule for over og lo ham lige i ansigtet: Nej, der er ingenting, jeg er ked af, doktor Holsted.

Hun sad og ridsede med papirkniven i bordets blanke mahogniflade; han lagde sin hånd over hendes og tog med en bestemt bevægelse kniven fra hende: Nå ja, fru Børresen, jeg skal egentlig videre.

Egentlig, understregede hun. — Hen til en anden måske lige så åbenhjertig dame?

Ja, jeg har jo en del damer blandt mine klienter.

Hun drejede hovedet lidt og kom til at møde sit eget spejlbillede fra den modsatte side af værelset; efter en kort pause sae hun sorgløst: Det kan jeg næsten tænke. Men sig til min mand, føjede hun til, da doktoren rejste sig, — at han skulde spise noget mindre. At jeg siger det, kan jo ikke nytte noget.

Det tog tid for doktor Holsted at få sit tøj på; de sidste gange havde de været lidt længe om at sige farvel: Deres Mand fejler forøvrigt det samme som overretssagfører Kramer, han har jeg fået skik på, de ligner hinanden i konstitution. De kender ham vistnok, gør De ikke?

Fru Børresen fandt stokken til ham, og de talte om vejr og føre, indtil det øjeblik kom, da han læe hånden på entrélåsen; da sae hun leende:

Det med overretssagfører Kramer var morsomt fundet på, doktor Holsted, men De røbede Dem, da De sae: De kender ham vist. De ved, jeg har kendt ham meget godt en kort tid indtil for omtrent et år siden. Jeg ved ikke, hvad han fejler, men jeg vil som dame betro Dem, at han er for langt fra at være en gentleman; jeg stiller ikke vanvittige fordringer til en mand i den henseende, men Kramer er for langt fra at være en gentleman. Det er det hele.

Hun var blevet alvorlig, heller ikke doktor Holsted lo, han var snarere en smule forlegen: Det er mig altid en fornøjelse at tale med Dem, fru Børresen, også når De undertiden bliver den overlegne. Farvel, fru Børresen.

Farvel, doktor, og på snarligt gensyn.

Dr. Holsted gik ikke straks til næste patient, han forsømte sin pligt og blev gående langs søerne, frem og tilbage i den friske vind, medens han så og hørte det hele om igen indtil sin egen, sidste dumhed og det varme håndtryk bag-efter som en stor, ufortjent belønning. — Ja, tænkte han, — jeg er midt i en mands træfning med kvinden, og jeg ser, det vil ende med, at jeg giver mig over. Hun er ikke den første, der har sigtet på mig, men den eneste, der har ramt. Om kort tid vil hun bringe skilsmisse på

tale. Men inden det sker, vil jeg tage den ferie, jeg så længe har lovet mig selv. Den vil være god til eftertanke.

— — —
Vejen langs kirkemuren i den lille, jyske landsby gik så meget opad, at doktor Holsted, der var træt efter en lang dags omflakken, sprang af og gik ved siden af cyklen. Da han kom til at se bort fra kirken, som der ikke var noget interessant ved, så han lige foran sig en gruppe unge piger, der vistnok for et øjeblik siden havde talt ivrigt sammen, men nu var blevet tavse; der var seks, og de så på ham allesammen, han så også på dem og gik langsommere med den ene hånd på styret og stråhatten i den anden.

En ung pige trådte et skridt frem fra klyngen: Har De ikke, begyndte hun og stansede igen forlegen. — De har vel ikke mødt en ung pige? De kommer dernede fra, gør De ikke?

Jo, jeg er kommen ad vejen fra Thisted.

Ja, men De har altså ikke mødt en ung pige? — Den talende så den fremmede mand alvorligt og bekymret ind i ansigtet.

Hun hed Ellen, føjede en ganske ung en forklarende til, og fik et irettesættende skub af en albue fra den første.

Nej, frøken, svarede doktor Holsted lige så alvorligt, — jeg har ikke på en lang strækning mødt nogen ung pige. Hvad var der med hende?

Hans spørgsmål gik som et koldt vindstød over de unge piger; de ligesom duvede under det, men ingen svarede. Så sae igen den første: Har De heller ikke mødt en ung mand?

Da kom doktoren til at smile, men ikke een gav ham skyggen af et smil igen: Jo, jeg har mødt en ung mand på cykel et par kilometer herfra; han kørte meget hurtigt.

Han kørte hurtigt, gentog flere i flokken og så på hverandre.

Skulde der være sket noget med den unge pige? spurte han.

Vi ved det ikke, sae en.

Nej, vi ved det ikke, gentog en anden lavt, — hun græd så forfærdeligt.

Græd hun?

Ja, hun græd. Hun gav sig lige med et til at græde sådan, og så sprang hun op på sin cykel og kørte; hun kørte derned ad, men altså ikke ad Thistedvejen alligevel.

Men kære, unge damer, sae doktoren indtrængende, — sig mig, hvad hun græd for.

Det kan vi ikke, sae den, der havde talt først. — Bare vi kunde ha indhentet hende og forklaret hende, at det var en misforståelse.

Ja, men det var det jo ikke, indvendte en anden halvhøjt. — Men der var ingen af os, der havde nogen cykel.

Men han havde jo cykel, sae doktor Holsted.

Ja, men han var her ikke; han måtte vi først hente, og da var hun langt borte.

Det kunde heller ikke nytte, sae en anden, — hun vilde ikke høre på ham. Hun er så stolt.

Stolt? gentog doktoren lidt langtrukket, — så, er hun det?

Ja, svarede den samme unge pige bestemt, — det er hun. Ellen er stolt, men jeg synes alligevel, hun gjorde ham uret, på en måde.

Hun tar altfor strengt på sådan noget, føjede en anden til.

Doktoren vendte sin cykel om: Sig mig, hvad andre veje der kan være tale om?

Der er en langs fjorden, sae en af de unge piger.

Ja, der er den langs vandet, gentog en anden, og igen gik der ligesom en kold blæst over alle ansigter. — Men det er en dårlig vej, og hun skal ikke ad den vej for at komme hjem.

Nej, sae en tredje, — hun kan kun komme ned til vandet.

Hvordan så hun ud?

Lysegrå kjole og rød golftrøje, hvid stråhat. Hun var så køn, sluttede den talende, idet hun uvilkårlig kom til at benytte dødens fortid.

Og hvad skal jeg sige, hvis jeg træffer hende?

De unge piger så spørgende til hverandre; så sae en: De skal sige, at De har talt med os, og vi synes, det er synd af hende; hun kan godt ha ret på sin måde, men hun må ikke være så stolt; hun gør ham ulykkelig. Det må hun også selv vide. Og han er virkelig et godt menneske, selv om — —

Ja, mumlede de andre, — det er han.

Farvel, råbte doktor Holsted og sprang op på sin cykel.

Farvel, svarede det bag ved ham i en dæmpet og dissonerende korstrofe. Det lød som den korte sang af et vindpust gennem utætte kirkeruder.

Den vej, der skulde føre ned langs fjorden, var ganske rigtig ikke videre god, men doktor Holsted fandt dog en kant, han kunde cykle på, og han kørte rask til. Det var en øde vej, der åbenbart ikke blev synderlig befærdet, og da han

havde kørt en halv times tid uden at se nogen, var han forberedt på kun at finde en forladt cykel ved siden af hjulsporet, men lidt efter fik han virkelig øje på en kvindeskikkelse, der sad i lyngen med hodet i sine hænder. Han kørte til, men idet hun så ham, sprang hun i en fart på sin cykel, måske for at undgå ham. Dog var hun ikke så sikker en cyklist som han, og han kom hende efterhånden nærmere, så han tydeligt kunde se hende.

Det var altså Ellen, den stolte Ellen, der viste en ellers god mand fra sig, fordi hans handlemåde ikke havde været den, som hun forlangte af sit ideal. Ellen skulde altså adskille sig fra andre kvinder, han havde kendt, ved at være stolt. Hun var ikke så liberal som for eksempel fru Børresen, der gerne indrømmede, at hun ikke stillede vanvittige fordringer til en mands handlemåde, og her sad han nu på sin cykel og forfulgte en kvinde, der ikke var som andre; det var meget besynderligt og kunde hvert øjeblik ende med at blive latterligt, når han om lidt skulde tage fat på sit hverv at tale hende til rette, og det hele så måske indskrænkede sig til, at den stolte Ellen kun var en nydelig, lille gås, der med sit kønne ansigt mente, hun havde råd til at være knibsk.

Doktor Holsted var nu så nær ved den unge pige, at han kunde tale til hende, dersom han vidste, hvad han skulde sige; han kunde for eksempel tænke sig følgende: Undskyld frøken, at jeg tiltaler Dem, men jeg har en hilsen til Dem fra Deres veninder i Langtorpe; de har noget at sige Dem, og beder Dem om at komme tilbage, — men han følte, at det hele var ganske latterligt, nu da han havde set hende; hun havde ikke i sinde at vende tilbage; hun kørte resolut videre og vilde blive ved; hun

lod sin cykel løbe langsomt og vilde lade ham komme forbi, men hun drejede ikke sit hoved for at se ham eller skønne, hvad han vilde; han var for hende en ligegyldig og ufarlig person, trods ensomheden og aftenen, der begyndte at falde på. Hun var slank og ikke høj; hun sad meget ret på sin cykel, og der var i holdningen af hendes hoved noget afgjort, der tydede på, at hun ikke var af dem, der let lader sig overtale.

Nej, han vilde vende om; han brømsede, og der kom et par cykellængder mere imellem dem, da han pludselig så hende gøre en drejning og styrtede fra den lyngbevoksede kant ned på vejen, hvor hun blev liggende. Han var i et nu henne hos hende og løftede hende op; hun var bevidstløs. Han bar hende op på vejkanten og undersøgte hende; der var et dybt mærke i den ene tinding; hjerne-rystelse altså.

Doktor Holsted rev hendes golftrøje op og trykkede sin hånd mod hendes hjerte; i det samme åbnede hun øjnene; de var blå, og dødens tåge lå allerede over dem. Hun udstødte et langt: Å, og gjorde en afværgende bevægelse mod hans hånd.

De skal ikke være bange, sø sø — jeg er læge; jeg vil hjælpe Dem.

Men det var altsammen spildte ord; hun lukkede øjnene igen, og han lagde sit øre mod hendes hjerte for at lytte; om få minutter vilde det være forbi. Han så sig forvirret om. Der var ingen mennesker i nærheden, og de vilde også have været lige så unyttige som han selv. Han rejste sig fra hende, bevæget og skælvende, og kom tilbage igen; hun lå bleg og stille, hun skulde ha lov til at dø i fred, men når hun var død, vilde han bære hende til det nær-

meste hus. Det, der havde drevet hende bort fra den mand, der holdt af hende, og fra hendes veninder, hvis mellemkomst hun forsmåede, det lå endnu som et svin-dende lys i hendes halvmørke sjæl, og det skulde respekteres.

Ikke længe efter så doktor Holsted på sit ur og knappede hendes golftrøje. Det var forbi, og alligevel blev han siddende og kunde ikke bestemme sig til at løfte hende op. Hvorfor også? Han havde ingen hast, hun endnu mindre. Han blev siddende uden at røre sig og så på hende. Hun havde et fint ansigt; panden og partiet om øjnene var smukt og vidnede om intelligens. Munden var bred, med smalle læber, den var, ligesom hele hendes skikkelse, så lidt svulmende. Visse træk ved munden og under øjnene tydede på et følsomt nervesystem.

Stolt! havde hendes veninder sagt om hende, enstemmigt; det lød mærkeligt det ord, som fra en gammel naiv vise, der bliver sunget i en afsides landsby, hvor den bliver taget alvorligt. Men passede dette landsby-ord alligevel ikke i dette tilfælde? Passede det ikke her, langt borte fra København? Det var en lukket bog, der lå foran ham, og den gav ham ikke noget svar. Han, der havde læst i så mange kvinders sjæl, der villigt havde åbnet sig for ham, han stod nu her og granskede møjsommeligt de få utydelige tegn, der stod igen i den eneste, han ønskede at kende.

Det blev nat; han tog den døde pige i sine arme og bar hende den halve mils vej til det nærmeste hus.

— — —
Doktor Holsted havde genoptaget sin praksis; den førte ham ad den kendte vej langs søerne. Han holdt af at gå

dær, og han var glad ved at komme til at bestille noget igen. Og så var der fru Børresen, der ventede. Hun kunde vente. Men en dag mødte han hende på den anden side af gaden; han vilde hilse og gå videre, men hun kom over til ham med et strålende ansigt og siden mange forundrede spørgsmål. Hans svar tilfredsstillede hende ikke, og hun kom til det resultat, at han havde kedet sig. Hun gik et stykke ved siden af ham, spurte lidt og fortalte selv en del. Først da han sae farvel, holdt hun ham fast med et alvorligt iagttagende blik: Hvad er der i vejen, doktor Holsted?

Ingenting, fru Børresen. Farvel!

De sås dog af og til; og de talte også sammen. Han mærkede, hvordan hun iagttog ham; det faldt ham ind, at hun ventede, han vilde gifte sig med en anden, og sådan gik der et halvt år; det undrede hende åbenbart, at han ikke gjorde alvor af det, og da det ikke skete, forsvandt igen den tilbageholdenhed, hun en tid havde vist. Hun forstod vel, at han i alt fald ikke var optaget af en anden. De begyndte at tale sammen som før. Hun var uforandret, men hvor var glansen henne? Hun fortalte om sin mand; de talte om forholdet mellem dem selv, der stadig blev mere fortroligt, og han lod det ske. Hans forstand sae ham, hvad hun var værd, vistnok mere end adskillige andre; han så, hvor godt hun så ud, og han følte som en varm overenskomst det lange håndtryk, hun gav ham, når han gik. Men i det øjeblik, han gik ned ad trappen, var det altså borte; det stod blegt i hans erindring som noget uvirkeligt, som blot skyggen af en drøm, der vandrør flygtigt gennem en sovende hjerne uden at stanse.

Virkeligt derimod var billedet af en fremmed, en død

ung kvinde, der nu lå begravet på et fjært sted, der hed Langtorpe. Virkeligt var hendes tågede blik, der et øjeblik havde set på ham; en virkelighed var hendes levende, ranke ryg på cyklen, hende døde smalle ansigt, da hun lå foran ham på vejkantens lyng. Ellen hed hun, et navn, der ikke lød som navnet på nogen anden kvinde. Hvis man såe det tre gange for sig selv, mistede det enhver klang af et navn og lød som et symbol. Mindet om hende vilde ikke tabe sig. Han havde lige straks tænkt sig, at det vilde synke og forsvinde som så mange andre oplevelser, men det hævede sig højt over enhver forestilling om nogen anden kvinde. Det stod over ham som en hvid sky på himlen langt uden for hans rækkevidde; det lod sig ikke flytte eller glemme, om han skulde ønske nogen af delene. Hun var uden for hans magt, men hun havde hele magten over ham.

Og samtidig skete det, at han nærmede sig en anden kvinde.

En dag talte hun endelig om skilsmisse. Han tog spørgsmålet op, og de traf en bestemmelse. Hun flyttede fra sin mand og tog lejlighed et andet sted.

Du er så adspredt, såe hun en dag; — du arbejder for meget.

Ja, jeg arbejder for meget. Hvad andet skal jeg gøre?

Hvorfor smiler du så underligt? Det er ikke mig, du smiler til.

Mit smil er vel adspredt, tænker jeg.

Ja, men du skal samle dig; du skal samle dig om tanken på mig.

Da lo han: Kære ven, det bliver for meget at samle

sammen. Men hvad jeg kan overkomme, det skal jeg gøre.

Det var virkelig et lunkent svar, kære du.

Kald det spredt, Anna. Sådan er mine tanker; spredt i øst og vest.

Her er altså min gadedør. Men lad os gå et lille stykke endnu. Vil du?

De gik tilbage til søerne; det var en smuk, klar aften med stjerner.

Hvis du ikke mente, du holdt af mig, sae hun, — så vilde du jo sige mig det. Ikke?

Kære Anna, du er, hvad man kalder for en dejlig kvinde; i mine øjne er du det absolut, og du er klog desuden. Jeg kan ikke tænke mig, jeg kan få nogen bedre.

Alligevel? spurte hun.

Han svarede ikke; de gik et par gange op og ned mellem to broer. Han tænkte: Hvis hun nu var stolt, så vilde hun sige godnat; hun vilde gå og ikke komme igen. Måske vil hun gå fra mig om nogle år, men så er det ikke af stolthed. Deri er hun som de andre; ingenting sker på grund af stolthed.

De gik; hun førte ham, og han så ikke, hvor de var.

Ja her er igen min gadedør, sae hun; — gå lige med ind på gangen.

Kan du ikke tænde? spurte han og famlede i mørket.

Det behøves ikke. — Hun slog armene om hans hals og kyssede ham heftigt. — Godnat så, min elskede ven, godnat.

Hun tændte, og han så et leende, pragtfuldt ansigt foran sig.

Så stod han igen ude på gaden.

Hvorfor gør jeg det, tænkte han. — Hvem kan afgøre, hvad der nu har mest betydning for mig, om jeg gør det, eller jeg lar være.

Han gik længe i gaderne, mens han arbejdede med det, der i øjeblikket var hans livs problem; han søgte at klare sig det vanskelige spørgsmål, om han skulde gifte sig med en kvinde, han ikke kunde elske, da han vel dog i hvert fald skulde giftes engang. Han vandrede på de ligegyldige, slidte brosten og tænkte over det som en ting, der var uden stor betydning, men som dog skulde afgøres og ikke tålte opsættelse. Han tænkte over det, han sled spørgsmålet fladt, til han blev træt, og det gled ud af hans tanker.

Han løftede sit blik fra gadens sten, og da hans sind nu var blevet befriet, så han hende igen. Hun sad på vejkanten med hovedet i sine hænder, grædende eller snarere grundende. Hun tænkte, styrkede sig i sin bestemmelse om at ryste noget af sig, der ikke var hendes natur gavnligt. Han så hende sidde rank og besluttet på sin cykel; selv kom han bag efter som en tåbelig budbringer fra det, hun havde sagt nej til, og selv om han ikke nåede hende eller fik noget sagt, så vilde der komme andre og indhente hende; veninder vilde komme og plage hende; manden selv vilde komme, og hun skulde høre på alle de tåbeligheder, som hun havde revet sig ud af. I stedet kom døden og indhentede hende, ikke med tryglen om at vende tilbage, men med befrielse. Og endelig så han hende ligge bleg og stille på vejkanten, mens han selv sad ved siden af og endelig langsomt begyndte at forstå.

Nu så han betydningen af sin kørsel ud ad den ensomme, dårlige vej: det var mandens jagt efter idealet,

halvt latterlig, halvt sublim, og dens udbytte: en kølig, hvid sky på en høj og klar himmel.

Doktor Holsted stansede i sin gang ved at høre rådhusuhret slå tolv. Han var som sædvanlig endt ved søerne, men drejede nu af for at gå hjem. — Nej tænkte han, — det er umuligt. Jeg må skrive det til hende endnu i aften.

Hans sind blev så roligt og nøgternt ved tanken om fru Anna Børresen.

Stakkels fru Børresen, tænkte han, — det bliver en skuffelse for hende, men mon en skuffelse føles synderlig stærkt, når man ikke er mere stolt, end hun er?